

Lliçons apreses de l'apagada: com evitar un altre 'zero elèctric'

● La península Ibèrica va viure un 'zero elèctric' sense precedents el 28 d'abril de 2025

Energia

https://www.elnacional.cat/oneconomia/ca/economia/lliçons-apreses-apagada-com-evitar-altre-zero-electric_16...

ON ECONOMIA

Lunes, 27 abril 2026

La península Ibèrica va viure un 'zero elèctric' sense precedents el 28 d'abril de 2025

En el primer aniversari de l'apagada del 28 d'abril, el **sector defensa la robustesa del sistema elèctric espanyol** que ha impulsat la seva estabilitat amb canvis en els procediments d'operació, mentre l'operador del sistema manté l'operació reforçada amb presència més alta de cicles combinats de gas, cosa que encareix el preu majorista.

La península Ibèrica va viure el 2025 un **'zero elèctric' sense precedents**, del qual es va recuperar hores després, i que, segons coincideixen els informes publicats, es va deure a un problema de tensió amb una causa que, en general, consideren "multifactorial".

Les recomanacions es van enfocar en **mesures per enfortir i millorar l'estabilitat** d'un sistema elèctric cada vegada més complex, diverses d'elles ja posades en marxa.

"Avui tenim un procediment d'operació actualitzat que permet a les renovables ajudar a controlar la tensió de forma dinàmica", explica **Marta Castro, directora de regulació d'Aelec**, l'associació que agrupa grans elèctriques com Iberdrola, Endesa o EDP, en declaracions a EFE.

Tot i que "el seu desplegament encara és limitat", matisa Castro, atès que **amb les dades de què disposen únicament un centenar d'instal·lacions** poden donar actualment control dinàmic de tensió.

Augmentar l'estabilitat

"La principal lliçó que podem aprendre de l'apagada és que un sistema elèctric del segle XXI **no pot operar-se amb eines del segle XX**", destaca José María González, director general d'Appa Renovables, a EFE.

González assenyala que **els canvis són "positius" en la valoració general**, perquè s'"ha avançat a reforçar la supervisió i control del sistema, a impulsar l'emmagatzematge, a facilitar l'electrificació de la demanda i a millorar la capacitat de resposta operativa".

Ambdós fan referència a la revisió del procediment d'operació 7.4. que la Comission Nacional de les Marcades i la Competència (CNMC) **va aprovar el juny de 2025 i va entrar en vigor a començaments d'aquest any, cosa que permet** a les renovables participar en el control dinàmic de tensió prèvia habilitació de les plantes.

Una norma tècnica que va saltar al debat polític, convertint-se en protagonista de bona part de les preguntes en la comissió d'investigació del Senat, on es van qüestionar els detalls del mateix o **si hauria estat necessari haver-lo revisat abans**.

La fortalesa del sistema

Juan de Dios López, director tècnic de l'Associació Empresarial Eòlica (AEE), explica a EFE, que **Espanya compta amb un sistema elèctric que és "referència"**, tot i que té les seves particularitats en estar situat en un extrem d'Europa, tenir una interconnexió relativament petita i una alta penetració de renovables.

Donades aquestes característiques, ara s'està analitzant com ser "més resilients" davant possibles variacions de tensió. Al fil d'aquests canvis, **José Donoso, director general de la Unión Española Fotovoltaica (UNEF)**, assegura a EFE que la regulació ha de "acompanyar i preveure, no pot anar per darrere, ha d'anar per davant de la societat i dels avenços tecnològics".

En els últims anys, **Espanya ha incrementat la penetració de renovables en el seu 'mix' fins a situar-se en el 55,5%** de la generació el 2025.

"Històricament, no només a Espanya, també a la resta dels països del món, les energies es produïen amb màquines síncrones, amb elements que produïen un moviment d'unes masses prudents que donaven al sistema una seguretat pràcticament absoluta", explicava al febrer el conseller delegat d'Iberdrola Espanya, **Mario Ruiz-Tagle**, en la comissió d'investigació del Senado.

Ruiz-Tagle afegia que "els sistemes de generació fotovoltaica o eòlica basats en electrònica de potència són propensos a rebre aquestes oscil·lacions i les gestionen amb menys resiliència amb la qual ho fan les màquines síncrones".

En aquest context, a més dels canvis d'operació impulsats per la CNMC, el govern espanyol va aprovar al novembre **un reial decret per incrementar la supervisió** , fomentar l'emmagatzematge o impulsar l'electrificació.

El paper dels cicles combinats

En paral·lel, l'operador del sistema —Red Eléctrica— opera des de l'endemà de l'apagada amb la coneguda com a "operació reforçada", que en la pràctica suposa **augmentar la programació de cicles combinats** , que generen electricitat a partir de gas natural i aporten estabilitat, però augmenten el preu de l'electricitat en el mercat majorista.

El cost d'aquesta operació reforçada fins al 31 de març d'aquest any, segons els últims càlculs de Red Eléctrica, **ascendeix a 666 milions d'euros, cosa que implica un cost de 4 cèntims al dia per a un usuari** de Preu Voluntari per al Petit Consumidor (PVPC) amb un consum mitjà mensual de 300 kWh.

"El sistema gasista i els cicles combinats han demostrat **ser peces insubstituïbles per garantir aquest equilibri** , i el seu paper no és conjuntural sinó estructural, de present i de futur", assenyalen a EFE fonts de Sedigas.

En plena revisió del marc retributiu del sistema gasista per al 2027-2032, les mateixes fonts insten que **aquest sigui "estable i suficient"** per a unes infraestructures que "van sostenir el país en el seu moment més crític".

L'apagada també **ha avivat el debat al voltant del tancament planificat de les centrals nuclears**, un calendari pactat per les empreses propietàries i Enresa el 2019, però que algunes veus demanen de perllongar.

Marta Ugalde, presidenta de Foro Nuclear, apuntava recentment que "el 2025, les centrals nuclears espanyoles van tornar a demostrar que són una tecnologia ferma, predictable i estable". **De moment, s'ha sol·licitat la pròrroga del tancament de la central d'Almaraz.**